

УКРАЇНА
ОДЕСЬКА ОБЛАСНА РАДА

ПРОЄКТ РІШЕННЯ

Про звернення депутатів Одеської обласної ради до Кабінету Міністрів України щодо кризової ситуації, яка склалася у галузі виноградарства та виноробства в Одеській області

Враховуючи загострення кризової ситуації у сфері виноградарства та виноробства в Одеській області, зумовлене відсутністю ефективного законодавчого регулювання й підтримки з боку органів державної влади України, аби запобігти втраті наявного вітчизняного потенціалу у виноградарсько-виноробній галузі Одеської області та України загалом, керуючись статтею 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», обласна рада

ВИРІШИЛА:

1. Схвалити текст звернення депутатів Одеської обласної ради до Кабінету Міністрів України щодо кризової ситуації, яка склалася у галузі виноградарства та виноробства в Одеській області (додається).
2. Надіслати згадане звернення до Кабінету Міністрів України.

*Проект рішення обласної ради
підготовлений та внесений
депутатською фракцією
«ОПОЗИЦІЙНА ПЛАТФОРМА – ЗА ЖИТТЯ»
в Одеській обласній раді*

Додаток
до рішення обласної ради
від _____ 2021 року
№ _____ - VIII

З В Е Р Н Е Н Н Я
депутатів Одеської обласної ради до Кабінету Міністрів України щодо
кризової ситуації, яка склалася у галузі виноградарства та виноробства в
Одеській області

Ми, депутати Одеської обласної ради, глибоко стурбовані кризовою ситуацією, яка склалася у сфері виноградарства і виноробства, що зумовлена відсутністю ефективного законодавчого регулювання та підтримки з боку державної влади України, а також посухою, яка призвела до значного зниження врожаю у 2020 році.

Одеська область є найбільш виноградарським та виноробним регіоном України. За статистичними даними площа виноградних насаджень області складає більше 60% загальноукраїнської площі виноградників. Проте, протягом останніх років на півдні країни спостерігалось значне підвищення рівня температур і зменшення кількості опадів, що зумовило подальше зниження запасів ґрунтової вологи. А у районах вирощування винограду дефіцит вологозабезпечення - головний фактор, який обмежує врожайність виноградників. Це в першу чергу відбилося на та середніх виробниках, адже саме вони забезпечують зайнятість великої кількості мешканців громад, а також забезпечують податкові надходження до місцевих бюджетів.

Варто зауважити, що виноградарство — досить трудомістка галузь, яка потребує залучення значних фінансових ресурсів. Витрати на закладку одного гектара виноградника не обмежуються коштами на придбання саджанців та інвестуванням у робочу силу під час посадки. Догляд за рослинами ведеться 11 місяців на рік і лише через 4-5 років кропіткої праці, після початку плодоношення виноградників, збирається перший урожай. Крім того, для порівняння – якщо для догляду за 100 гектарами виноградних насаджень потрібно від 30 до 40 людей цілорічно, то для обробки такої ж площі рілля вистачить вдесятеро менше робітників.

Сезон 2020 року для виноградарів та виноробів став справжнім випробуванням. Небувалі посухи другий рік поспіль в Одеській області призвели до зниження обсягів урожаю – у п'ять разів менше ніж зазвичай, а подекуди і у десять разів. Більшість фермерів засвідчують, що лоза незрошених виноградників за останні 2 роки стала слабше на 50%, внаслідок цього кількість врожаю наступних років буде тільки зменшуватись, адже для відновлення сили виноградної лози потрібно 2-3 роки.

За умов відсутності системної державної підтримки на тлі надмірної законодавчої зарегульованості галузі виноградарства та виноробства фермери та сільськогосподарські підприємства будуть змушені викорчувувати виноградники і переходити на вирощування інших сільськогосподарських культур, що призведе до безробіття, зубожіння, а у перспективі – до зникнення галузі

виноградарства в Одеському регіоні, а разом з тим і заможних на сьогодні громад. До того ж, виноградарство і виноробство є невід'ємною частиною культури та традицій у виноробних місцевостях нашої області, а також чинником збільшення інвестиційної та туристичної привабливості.

З 01 липня 2021 року в Україні буде відкрито ринок землі. У зв'язку з цим аграріїв Одеської області хвилює питання щодо врегулювання на законодавчому рівні захисту інвестицій, що були внесені у виноградники, а саме договірних орендних правовідносин між виноробами і власниками земельних ділянок, на яких вирощують багаторічні насадження та в які вкладені чималі інвестиції.

Відтак, на сферу виноградарства і виноробства неабияк впливає соціально-економічний розвиток країни. Однією з вагомих проблем є закриття російського ринку та відсутність державної програми підтримки експорту української алкогольної продукції на альтернативних ринках. У 2014 році на російський ринок було експортовано 84,3% виноградної продукції, виробленої в Україні. Його втрата стала серйозним викликом для галузі. Наразі основними ринками збуту є такі держави як Республіка Казахстан, Німеччина, Республіка Білорусь, Республіка Молдова та інші.

У першому півріччі 2020 року Україна експортувала вина на суму 6,1 млн дол., а імпортувала на суму 67,9 млн дол., тобто експорт нижчий за імпорт більш ніж в 11 разів. На внутрішньому ринку країни імпортна виноробна продукція завжди превалювала над вітчизняною. Замість того, щоб підтримувати українського виробника та розвивати напрямок експорту, уряд приймає рішення, що викликають неабияке обурення виноробів.

Вже з 01 січня 2021 року в Україні почало діяти нульове мито на ввезення вина з Європейського Союзу, а з 26 січня 2021 року набула чинності постанова Кабінету Міністрів України від 13 січня 2021 року № 17 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2008 р. № 957», за якою мінімальна роздрібна ціна за одну одиницю алкогольної продукції, до якої прив'язана роздрібна вартість вина, зросла з 89 грн до 109 грн. Такі дії без запровадження адекватного компенсаційного та захисного механізму, ставлять українських виноробів у нерівні умови з Європейськими конкурентами та матимуть катастрофічні наслідки для галузі.

Ми, депутати Одеської обласної ради, як представницький орган територіальних громад Одещини занепокоєні кризовою ситуацією у сфері виноградарства і виноробства. Наслідки посухи на півдні України, низка негативних рішень уряду, а також відсутність субсидування та допомоги з боку держави у сфері виноградарства і виноробства ставить галузь під загрозу зникнення, а разом з нею робочі місця тисяч жителів нашої області, які працюють у цій сфері. Це призводить до зменшення надходжень податків до бюджетів новостворених об'єднаних територіальних громад.

Враховуючи викладене, для вирішення нагальних проблем та запобігання втрати наявного вітчизняного потенціалу в галузі виноградарства та виноробства нашої області та України загалом, Одеська обласна рада звертається до Кабінету Міністрів України з проханнями:

1) переглянути постанову Кабінету Міністрів України від 13 січня 2021 року № 17 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України

від 30 жовтня 2008 р. № 957» щодо зниження мінімальної роздрібної ціни на одиницю алкогольної продукції, а також врегулювати питання щодо ввезення імпоротної винної продукції шляхом повернення ввізних мит на імпортні вина та виноматеріали, що забезпечить захист вітчизняного виробника;

2) знизити податкове та адміністративне навантаження на галузь, в тому числі скасувати застосування марок акцизного податку для натуральних вин;

3) розробити систему страхових компенсаційних виплат за неврожай у сфері виноградарства в результаті форс-мажорних обставин – засухи або ж інших несприятливих природних явищ;

4) вжити заходів щодо захисту вітчизняних виробників на внутрішньому ринку держави, встановивши мінімальну обов'язкову частку вітчизняних вин в асортименті підприємств роздрібної торгівлі та громадського харчування;

5) на законодавчому рівні розробити механізм захисту довгострокових інвестицій у багаторічні насадження, які зроблені аграріями шляхом врегулювання договірних орендних правовідносин між аграрними підприємствами та власниками земельних ділянок;

6) розробити комплексну програму підтримки експорту української виноробної продукції та розвитку виноградарсько-виноробної галузі на наступні 10-15 років для країни загалом та південних регіонів зокрема.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до Проекту рішення Одеської обласної ради «Про звернення депутатів
Одеської обласної ради до Кабінету Міністрів України щодо кризової
ситуації, яка склалася у галузі виноградарства та виноробства в Одеській
області»

Глибоку стурбованість аграріїв Одеської області викликає криза у сфері виноградарства і виноробства, що зумовлена відсутністю ефективного законодавчого регулювання та підтримки з боку органів державної влади України, а також посухою протягом останніх років на Півдні країни.

Так, сезон 2020 року для виноградарів та виноробів став справжнім випробуванням. Небувалі посухи другий рік поспіль в Одеській області призвели до зниження обсягів урожаю - у п'ять разів менше ніж зазвичай, а подекуди і у десять разів. Без фінансової підтримки держави та надання пільг, фермери та сільськогосподарські підприємства будуть змушені викорчувувати виноградники і переходити на вирощування інших сільськогосподарських культур. Такі вимушені дії призведуть до поступового зникнення галузі виноградарства в Одеському регіоні, а разом з нею тисячі робочих місць, задіяних у даній сфері. Відповідно це веде до зменшення надходжень податків до бюджетів новостворених об'єднаних територіальних громад.

З 01 липня 2021 року в Україні буде відкрито ринок землі. У зв'язку з цим аграріїв Одеської області хвилює питання врегулювання на законодавчому рівні договірних орендних правовідносин між ними і власниками земельних паїв, на котрих розбито виноградники та вкладені чималі інвестиції.

Крім того, з 01 січня 2021 року в Україні почало діяти нульове мито на ввезення вина з Європейського Союзу, а з 26 січня 2021 року набрала чинності Постанова Кабінету Міністрів України від 13 січня 2021 р. № 17 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2008 р. № 957», за якою мінімальна роздрібна ціна на окремі вина з 89 грн зросла до 109 грн. Такі нововведення знижують конкурентоспроможність високоякісної української виноробної продукції порівняно з продукцією Європейського Союзу, ввезеної на умовах нульового мита.

Як представницький орган територіальних громад Одещини депутати вимушені звернутись до Кабінету Міністрів України для вирішення нагальних проблем та запобігання втрати існуючого вітчизняного потенціалу в галузі виноградарства та виноробства нашої області та України в цілому.

Депутат Одеської обласної ради

Вадим ШКАРІВСЬКИЙ